

кар'єрного шляху випускників ОП; система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в ОП та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми; в академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

9. Прозорість та публічність. Зокрема, визначено чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації ОП; ЗВО своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про ОП (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін (стейкхолдерів) та суспільства.

Відповідність освітніх програм зазначеним критеріям контролюється ЗВО (внутрішньою системою забезпечення якості освіти) під час реалізації цих освітніх програм, а також, НАЗЯВО під час проведення акредитаційної експертизи. Безумовно, повна відповідність ОП за вказаними критеріями свідчить про високу якість здобутої освіти на даній ОП в даному ЗВО і, як наслідок, з одного боку, сприяє зростанню популярності серед абітурієнтів, а з другого - наявності вагомих конкурентних переваг у випускників ОП на ринку праці.

Список використаних джерел:

1. Критерії оцінювання якості освітньої програми. URL: <https://naqa.gov.ua/wpcontent/uploads/2019/09/%D0%9A%D1%80%D0%B8%D1%82%D0%B5%D1%80%D1%96%D1%97.pdf>
2. ДСТУ ISO 9001:2015 (ISO 9001:2015, IDT). Системи управління якістю. Вимоги. Видання офіційне. URL: http://nmv.zsmu.edu.ua/upload/doc/nmv/sistema_zvo/dstu_iso_9001.pdf

Воробйов М. В.

здобувач третього освітньо-наукового рівня вищої освіти кафедри загальної педагогіки та андрагогіки Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка
vikktor87@gmail.com

Цина В. І.

д.п.н., проф., професор кафедри загальної педагогіки та андрагогіки Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка
ajut1959@gmail.com

ЦИФРОВІЗАЦІЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВЧИТЕЛЯ У ФОРМУВАННІ В УЧНІВ 5-9 КЛАСІВ КОМПЕТЕНТНОСТІ З ФІНАНСОВОЇ ГРАМОТНОСТІ

Нові підходи до професійної діяльності сучасного вчителя орієнтують на формування у здобувачів освіти поруч із предметними також і ключових компетентностей засобами інноваційних методик навчання. Для формування в учнів ключових компетентностей в сучасних програмах предметного шкільного навчання передбачено низку змістових ліній, серед яких вирізняється лінія «Підприємливість і фінансова грамота», спрямована на формування здатності діяти успішно діяти в швидкозмінюваному технологічному середовищі, розвиток лідерських якостей, покращення усвідомлення молоддю практичної значущості різних аспектів фінансових питань: від накопичення особистих заощаджень до кредитування, інвестування та ін.) [1].

Проблеми організації професійної діяльності вчителів присвячені теоретичні роботи В. Кременя, Н. Ничкало, О. Савченко, Л. Хомич та ін. Питання формування фінансової грамотності педагогічних працівників висвітлюються в наукових розвідках Ю. Белової, Л. Гончаренко, Г. Ковтун, О. Земка, О. Макаруча, М. Ткаченко. Водночас особливої

актуальності в умовах військового стану в країні потребує насичення професійної діяльності засобами цифровізації для підвищення ефективності комунікації учасників освітнього процесу, у тому числі і у формуванні фінансової грамотності учнів ЗЗСО.

Метою дослідження стало визначення особливостей цифровізації професійної діяльності вчителя у формуванні в учнів 5-9 класів компетентності з фінансової грамотності.

Професійно-педагогічна діяльність вчителя щодо формування фінансової грамотності учнів нами розглядається як системний процес в ЗЗСО, спрямований на оволодіння педагогами методичними основами навчання учнів мотиваційним орієнтиром та способам мислення у вирішенні теоретико-практичних складових фінансових питань.

В обґрунтуванні шляхів цифровізації професійної діяльності вчителя з формуванні в учнів 5-9 класів компетентності з фінансової грамотності ми виходимо з оновлених підходів щодо ефективного використання можливостей інформаційно-комунікаційних технологій (далі – ІКТ). Набуття освітнього простору ЗЗСО цифрових рис передбачає відображення ІКТ у шкільних початкових програмах, їхнє впровадження у зміст предметного шкільного навчання та включення до оцінювання результатів навчання учнів [2].

Серед провідних тенденцій впливу на розвиток цифровізації освіти педагоги розвинутих європейських країн виділяють штучний інтелект, інтернет речей, розробку інтерфейсу та безпеку цифрового світу [3; 4]. Розглянемо їх особливості стосовно їх врахування у професійній діяльності вчителя з формуванні в учнів 5-9 класів компетентності з фінансової грамотності.

Штучний інтелект є здатністю цифрових засобів виконувати завдання навчання учнів фінансовій грамотності щодо відстеження, аналізу та прогнозування цього процесу, надання учасникам освітнього процесу підтримки у прийнятті оптимальних рішень у виборі шляхів нормативного та юридичного врегулювання фінансових дій, їхніх правових та економічних засад в сучасному ринковому суспільстві.

Інтернет речей визначається пристроями та засобами, що можуть бути підключені до інтернету та використані у процесі формування в учнів фінансової грамотності. Отримання можливості обміну фінансовими даними без участі людини поки що обмежується незначною кількістю педагогічних програмних засобів, розробка яких є актуальною для найближчого майбутнього.

Розробка інтерфейсів дає змогу учням «спілкуватися» з засобами цифровізації, дозволяючи їм виконувати завдання з планування, проектування, організації, контролю фінансово-просвітницької діяльності, генерування нових ініціатив, ідей і освітніх проєктів, впровадження їх в освітню практику. Набуття компетентних дій у фінансовій сфері сьогодні все частіше здійснюється засобами електронних симуляцій. Інтуїтивно зрозумілі сучасні інтерфейси дозволяють керувати ними дотиком руки, використовувати окуляри віртуальної реальності у навчанні фінансовій аналітиці.

Безпека та цифровий світ в сучасному навчанні фінансовій грамотності передбачають протидію загрозам нанесення шкоди уразливій учнівській цільовій групі через непродумані алгоритми чи хибну інформацію. Тому, конфіденційність, безпека та довіра сьогодні виступають важливими складовими навчання учнів швидкому прийняттю альтернативних рішень, готовності до аналітичної, конструктивної, проєктувальної й організаторської комунікації, соціальної взаємодії, конструктивно-толерантного ділового спілкування, творчості та підприємливості.

Переживання сучасною шкільною освітою цифрової трансформації є загальносуспільною тенденцією. Визначення актуальних проблем та викликів у професійній діяльності вчителя з формуванні в учнів 5-9 класів компетентності з фінансової грамотності виступає важливим чинником цифровізації вітчизняної загальної середньої освіти.

Список використаних джерел:

1. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. Трудове навчання 5–9 класи / Затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804. URL: <https://mon.gov.ua> (дата звернення: 12.09.2023).

2. Гриценюк О. Сучасні тенденції цифровізації освіти: досвід Нідерландів: матер. всеукр. наук.-практ. семінару «Цифрова компетентність сучасного вчителя нової української школи» (Київ, 3 березня 2022 р.). Київ: Інститут цифровізації освіти НАПН України, 2022. С. 16–20.
3. Гриценчук О. О., Овчарук О. В. Модель інформаційно-освітнього середовища розвитку громадянської компетентності вчителя на основі підходів Ради Європи. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки* / Центральноукр. держ. пед. ун-т ім. Володимира Винниченка. Вінниця, 2019. Вип. 183. С. 129–134.
4. Een flexibele en persoonlijke leeromgeving Van losse bouwstenen naar één geheel een verkenning / ed.: K. Vermaas, A. van de Graaf. Nederland, 2015.

Бу Хунвей

здобувач третього освітньо-наукового рівня вищої освіти кафедри комп'ютерних технологій,
Тернопільський національний педагогічний
університет імені Володимира Гнатюка

ПРОБЛЕМА ІНФОРМАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ У НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ

Підвищення якості освіти сьогодні є однією з актуальних проблем суспільства, що пов'язане з модернізацією її змісту, оптимізацією технологій і методик організації освітнього процесу та, особливо, переосмисленням мети і результату вищої освіти. Вагоме значення тут має компетентнісний підхід. Проте питання підготовки майбутніх фахівців до продуктивної професійної діяльності і проблема розвитку їх ключових компетентностей ще недостатньо вирішена. Проблеми компетентісно-орієнтованої освіти досліджується міжнародними організаціями – ЮНЕСКО, Радою Європи, ЮНІСЕФ, Організацією європейського співробітництва та розвитку, які узагальнюють наукові доробки педагогів з усього світу [5].

У наукових пошуках українських педагогів ідея компетентісного підходу не є принципово новою, адже узагальнені способи діяльності досліджувалася багатьма вченими: Д. Ельконіним, Н. Кузьміною, О. Струтинською, І. Когут, Н. Лосєва, І. Мельничук, А. Хуторським, та їх науковими школами [2-5]. Узагальнивши позиції науковців поняття «компетентність» розглядаємо, як суспільно визнаний рівень знань, умінь, навичок і ставлень у певній сфері діяльності фахівця. Велику роль у процесі формування загальних і професійних компетентностей відіграють сучасні цифрові технології, які забезпечують визначення та ідентифікацію необхідної майбутньому фахівцю системи знань та вмінь.

Аналізуючи поняття «інформаційна компетентність» вважаємо, що така характеристика майбутнього фахівця передбачає високий рівень розвитку його наукового мислення. На думку І. Гевка та О. Торубари, саме інформаційна компетентність визначає здатність «застосовувати, знаходити, зберігати та перетворювати різну інформацію та вміння працювати з різними інформаційними системами» [1].

На основі проведеного аналізу, вважаємо, що формування інформаційної компетентності майбутніх фахівців повинна здійснюватись відповідно до основних етапів:

– *перший етап* передбачає апаратне забезпечення цифрових технологій (ЦТ) і принципи його функціонування як об'єкт вивчення інформатики. Основна мета даного етапу полягає у формуванні комп'ютерної грамотності та базових умінь.

– на *другому етапі* засоби ЦТ використовуються для вивчення системи навчальних дисциплін.

– *третьій етап* передбачає застосування ЦТ на усіх етапах освітнього процесу, де технології використовуються як універсальний інструмент вирішення освітніх завдань.

– *четвертий етап* передбачає освоєння і використання засобів мультимедіа, імерсивних технологій, онлайн-ресурсів, тощо. Метою цього етапу є успішне оволодіння і застосування засобів ЦТ нового покоління для розв'язання професійних завдань.